

Sygnatura akt XII C 931/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

P., dnia 4 lutego 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Ewa Hoffa

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy K. T.

po rozpoznaniu w dniu 21 stycznia 2016 r. w Poznaniu

sprawy z powództwa Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w P. /KRS: (...)

przeciwko Miasto P. /NIP: (...)

o zapłatę

I. Powództwo oddala.

II. Kosztami postępowania obciąża powoda w całości i z tego tytułu zasądza od niego na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł /trzy tysiące sześćset siedemnaście złotych/.

/-/ E. H.

Sygn akt XII C 931/14

UZASADNIENIE

Powód, Przedsiębiorstwo (...) Spółka z o.o., wniósł o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kwoty 80.000 zł z odsetkami ustawowymi od 29 stycznia 2014 r. /dzień następny po wskazanej w fakturach dacie płatności/ do dnia zapłaty i zwrotu kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych /k.2v i 5/.

W toku postępowania wskazał jako podstawę prawną dochodzonych roszczeń dodatkowo art. 647¹ §5 k.c. obok wskazanego w pozwie art. 405 k.c. /k.2 i 224/.

Pozwany, Miasto P., wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości dwukrotności stawki wynagrodzenia według norm przepisanych /k.65/.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Konsorcjum w skład którego wchodziły firmy: (...) S. A. , (...) S. A. i (...) Spółka jawna zawarło z pozwanym umowę o roboty budowlane przy wykonaniu inwestycji „(...) O. w P.” / (...)/.

Jako tzw. inwestor zastępczy działała (...) Spółka z o.o. /k.115- 152- kserokopia umowy z 27.06.2011 r. z załącznikami/.

Tryb naboru podwykonawców za pisemną zgodą zamawiającego regulował pkt 4.4 /k.132 i 133/, natomiast obowiązki i zakres upoważnień tzw. inżyniera kontraktu wskazywał pkt. 3.1 /k. 129 i 130/.

Inżynier kontraktu powinien uzyskać pisemną aprobatę zamawiającego co do zatrudnianego podwykonawcy pod rygorem uznania , że czynności wykonane bez takiej aprobaty zamawiającego /stosowne pismo inżynier kontraktu

miał obowiązek niezwłocznie przekazać wykonawcy/ nie są dla zamawiającego wiążące i nie wywołują skutków prawnych /k.129 i 130/.

(...) S. A. /lider konsorcjum/zleciła powodowi dnia 11.07.2011 r. roboty polegające na kompleksowym wykonaniu prac budowlano- konstrukcyjnych, konserwatorskich oraz pełnienie nadzoru konserwatorskiego w zakresie renowacji Ś. T. w okresie od 11.07.2011 r. do 31.05.2012 r. za wynagrodzeniem ryczałtowym w kwocie 960.000 zł /k.12- 14- protokół negocjacji robót, k.16- zlecenie stanowiące załącznik/.

Złożona przez powoda kserokopia pisma z dnia 21.09.2011 r. zawiera pieczęć i parafę A. K. – przedstawiciela inżyniera kontraktu i wskazuje na akceptację zamawiającego z tej samej daty.

Jednocześnie brak jest pisma inwestora aprobowanego podwykonawców w zakresie, a także pisma stanowiącego wniosek o takie zatwierdzenie. Zgodnie z w/w umową pismo z akceptacją powinno być doręczone wykonawcy.

Dnia 17.04.2012 r. inwestor zastępczy, czyli (...) Spółka z o.o. zawarła z (...) Spółką jawną umowę o roboty budowlane zatytułowaną „Zamówienie uzupełniające robót budowlanych w ramach realizacji inwestycji (...) O. w P. do zamówienia podstawowego/zwanego również robotami podstawowymi/ /k.153- 159- kserokopia umowy z 27.06.2011 r. z załącznikami- k.160 i 161- 165- załączniki/.

W harmonogramie rzeczowo- finansowym wskazano, że w ramach umowy

(...) Spółka jawna powinna wykonać dach wraz z pracami konserwatorskimi Ś. T. /k.160 punkt 1/. Wynika z tego, że i zadanie i wszelkie prace konserwatorskie uwzględnione były przy ustalaniu wynagrodzenia ryczałtowego ustalonego w tej umowie.

Dnia 24 lipca 2012 r. zawarta została umowa cesji w której „ (...) „ S. A. w upadłości układowej przeniosła na rzecz powoda, za zgodą pozwanego i nadzorca sądowego, przyszłe swe wierzytelności w stosunku do pozwanego nie przekraczające kwoty 891.075,87 zł brutto o ile zostaną wykonane przez cesjonariusza roboty dodatkowe określone w umowie podwykonawczej z 11.07.2011 r. zawartej przez cedenta z cesjonariuszem w formie zlecenia /k.227-229/. Umowa cesji obejmowała więc roszczenia finansowe z niewykonanych jeszcze umów zawartych przed datą cesji.

Nie obejmowała więc roszczeń wynikających z umów zawartych po dacie cesji.

Dnia 18 września 2012 r. (...) Spółka jawna i powód zawarli umowę o roboty budowlane /k.18- 21/ w której określili zakres prac objętych umową sprecyzowany w załączniku nr 1 /k.22- 23/.

W umowie określono wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 1.805.650 brutto i 1.467.650 netto /k.19/ , a strony uzgodniły, że „ w przypadku pominięcia przez wykonawcę przy kalkulacji jakiegokolwiek części zamówienia określonego w przekazanej dokumentacji i jej nie ujęcia w wynagrodzeniu ryczałtowym wykonawcy nie przysługują względem zamawiającego żadne roszczenia z tego tytułu, a w szczególności roszczenie o dodatkowe wynagrodzenie. Kwota wynagrodzenia obejmuje wszystkie czynności niezbędne do kompleksowego wykonania przedmiotu umowy min. ... wywóz odpadków, odwodnienia, zabezpieczenia... Przyjmuje się, że wykonawcy znane są uwarunkowania techniczno- organizacyjne związane z przedmiotem umowy. Ponadto przyjmuje się, że wykonawca dokonał analizy przedstawionych dokumentów oraz dokonał wizji miejsca wykonania umowy i uznał je za wystarczające do zawarcia umowy za wynagrodzeniem ryczałtowym” /k.19- pkt 10 ust. 2 umowy/.

Wszelkie zmiany zakresu prac objętych umową i inne zmiany powinny być uzgodnione w formie pisemnego aneksu do umowy /k.20- pkt 10 ust. 10 umowy/.

Data złożonego przez powoda „Protokołu konieczności” / k.230/, czyli 10.09.2012 r. i czas wykonania robót dodatkowych dotyczących drzwi drewnianych, czyli 10.09.2012 r.- 20.10.2012 r. w zestawieniu z datą w/w umowy z dnia 18 września 2012 r. między (...) Spółka jawna i powodem prowadzi do jednoznacznego wniosku, że umowa

ta obejmowała zarówno prace związane z postawieniem zadania zabezpieczającego jak i prace dotyczące wrót, w tym ich konserwacji.

Powód zeznał, że otrzymał łącznie kwotę 769.651,80 zł od (...) S. A. w upadłości likwidacyjnej /k.166- wykaz faktur/, a kwotę 1.773.213,88 zł od (...) S.j. /k.167 i 287- wykaz faktur, k.377- zeznania powoda/.

W dniu 7.01.2014 r. powód wystawił dwie faktury VAT wskazując jako nabywcę pozwanego, a jako odbiorcę faktur spółkę (...), czyli inwestora zastępczego /k.39 i 40- kserokopie faktur/.

Faktura nr (...) dotyczyła wynagrodzenia w kwocie 164.444,67 zł za „wykonanie prac projektowych, budowlano-konstrukcyjnych, konserwatorskich i rewaloryzacyjnych budynku Ś. T.” /k.39/.

Faktura nr (...) dotyczyła wynagrodzenia w kwocie 200.490 zł za

„wykonanie prac projektowych, budowlano- konstrukcyjnych, konserwatorskich i rewaloryzacyjnych budynku Ś. T.. Wykonanie prac konserwatorskich wrót do budynku Ś. T. zrealizowanych na podstawie protokołu konieczności z dnia 16 września 2012 r. Rozliczenie końcowe” /k.40/.

Bezsporne jest, że kwoty wskazane w w/w fakturach nie zostały zapłacone.

Roboty opisane w pozwie, zeznaniach powoda i w/w fakturach związane z wykonaniem tymczasowego zabezpieczenia dachu Ś. T. i prac dotyczących wrót Ś. T. nie obligują pozwanego do zapłaty dochodzonej w pozwie kwoty na rzecz powoda.

Wykonane przez powoda roboty wskazane w pozwie nie spowodowały bezpodstawnego wzbogacenia pozwanego.

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił na podstawie wyżej wskazanych dokumentów, złożonych w kserokopiach ze względu na toczące się inne postępowania sądowe. Autentyczności kserokopii umów strony nie kwestionowały, natomiast odmiennie interpretowały ich znaczenie i skutki prawne.

Pozostałe, nie opisanej powyżej, dokumenty szczegółowo wymienione na k.380 sąd potraktował jako dowody bez istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, bowiem bez kompleksowego złożenia przez strony kompletu uporządkowanych czasowo dokumentów i oceny przez biegłych, która z wersji kosztorysów, lub projektów została zrealizowana i w jakim zakresie ta realizacja nastąpiła nie sposób było poczynić ustaleń faktycznych. Zakres żądania pozwu czynił zbędnymi dowody z opinii biegłego, lub biegłych, a dostateczne i jednoznaczne ustalenia faktyczne zostały skutecznie dokonane na podstawie dowodów z opisanych przy ustaleniach faktycznych, umów, faktur i poniżej wskazanych dowodów osobowych.

Rysunek techniczny /k.272 i 313/ sąd potraktował jako materiał pomocniczy przy przesłuchaniu świadków i powoda.

Zeznaniom świadków zawnioskowanych przez powoda: W. F.

/k. 320- 325/, M. J. /k.295-297 i S. L. /k.294- 295/, oraz świadków zawnioskowanych przez pozwanego: A. W. /k.212- 213/, K. K. (1) /k.211- 212/, J. C. /k.317-320/ i A. E. /k.104- protokół posiedzenia i k. 116- płyta CD z nagraniem posiedzenia w aktach (...) S. R. dla K. (...)/ sąd dał wiarę w takim zakresie w jakim zeznania te nie były sprzeczne z dokumentami przyjętymi za podstawę ustaleń.

Zeznaniom powoda /k.375- 380 i płyta CD z nagraniem rozprawy /k.381// sąd dał wiarę w takim zakresie w jakim były zgodne z pozostałym materiałem dowodowym przyjętym za podstawę ustaleń.

Powód cofnął wniosek o dowód z zeznań świadków G. K. P. M. /k.4 i 250, oraz 297/.

Dowód z przesłuchania stron sąd ograniczył do przesłuchania powoda wobec oświadczenia pozwanego, że żadna z osób, która mogłaby złożyć zeznania w imieniu pozwanego jako strony nie jest zorientowana w okolicznościach istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy /k. 375/.

Sąd zważył co następuje:

Zgodnie z art. 6 k.c. na powódzie spoczywał ciężar dowodu, że świadczenie dokonane na rzecz pozwanego stanowiło bezpodstawne wzbogacenie i że nastąpiły okoliczności wskazane w art. 405 k.c. będące cechami bezpodstawnego wzbogacenia.

Powód nie udowodnił żadnej z tych okoliczności, bowiem należne mu świadczenia wynikały z w/w umowy zawartej z (...) S. j., ewentualnie z umowy z (...) S. A.- innym członkiem konsorcjum i były wynagrodzeniami ryczałtowymi.

Pozwany był inwestorem, a powód podwykonawcą w zakresie postanowień wyżej opisanej umowy z dnia 18.09.2012 r. zawartej z (...) S.j. -członkiem konsorcjum, które uprzednio zawarło z pozwanym umowę dotyczącą kompleksowego wykonania robót budowlanych w ramach (...) za wynagrodzeniem ryczałtowym.

Jak wskazano powyżej dnia 17.04.2012 r. inwestor zastępczy, czyli (...) Spółka z o.o. zawarła z (...) Spółką jawną umowę o roboty budowlane zatytułowaną „Zamówienie uzupełniające robót budowlanych w ramach realizacji inwestycji (...) O. w |P. do zamówienia podstawowego/zwanego również robotami podstawowymi/k.153- 159-kserokopia umowy z 27.06.2011 r. z załącznikami- k.160 i 161- 165- załączniki/.

W harmonogramie rzeczowo- finansowym wskazano, że w ramach umowy

(...) Spółka jawna powinna wykonać **dach wraz z pracami konserwatorskimi Ś. T.** /k.160 punkt 1/. Wynika z tego, że i zadanie i wszelkie prace konserwatorskie uwzględnione były przy ustalaniu wynagrodzenia ryczałtowego.

Dnia 18 września 2012 r. (...) Spółka jawna i powód zawarli umowę o roboty budowlane /k.18- 21/ w której określili zakres prac objętych umową sprecyzowany w załączniku nr 1 /k.22- 23/.

W umowie określono wynagrodzenie ryczałtowe w kwocie 1.805.650 brutto i 1.467.650 netto /k.19/ , a strony uzgodniły, że „ w przypadku pominięcia przez wykonawcę przy kalkulacji jakiegokolwiek części zamówienia określonego w przekazanej dokumentacji i jej nieujęcia w wynagrodzeniu ryczałtowym wykonawcy nie przysługują względem zamawiającego żadne roszczenia z tego tytułu, a w szczególności roszczenie o dodatkowe wynagrodzenie. Kwota wynagrodzenia obejmuje wszystkie czynności niezbędne do kompleksowego wykonania przedmiotu umowy min. ... wywóz odpadków, odwodnienia, zabezpieczenia... Przyjmuje się, że wykonawcy znane są uwarunkowania techniczno- organizacyjne związane z przedmiotem umowy. Ponadto przyjmuje się, że wykonawca dokonał analizy przedstawionych dokumentów oraz dokonał wizji miejsca wykonania umowy i uznał je za wystarczające do zawarcia umowy za wynagrodzeniem ryczałtowym” /k.19- pkt 10 ust. 2 umowy/.

Wszelkie zmiany zakresu prac objętych umową i inne zmiany powinny być uzgodnione w formie pisemnego aneksu do umowy /k.20- pkt 10 ust. 10 umowy/.

Data złożonego przez powoda "Protokołu konieczności" / k.230/, czyli 10.09.2012 r. i czas wykonania robót dodatkowych dotyczących drzwi drewnianych, czyli 10.09.2012 r.- 20.10.2012 r. w zestawieniu z datą w/w umowy z dnia 18 września 2012 r. między (...) Spółka jawna i powodem prowadzi do jednoznacznego wniosku, że umowa ta obejmowała zarówno prace związane z postawieniem zadania zabezpieczającego jak i prace dotyczące wrót, w tym ich konserwacji.

Powód, godząc się na formę wynagrodzenia ryczałtowego zgodził się na ryzyko ewentualnych nieprzewidzianych robót dodatkowych w zabytkowym obiekcie, którego cechy i konstrukcja nie były do w całości znane.

Powód mógłby się skutecznie domagać dodatkowego wynagrodzenia od pozwanego, lub A. K.” S. j. jeśli pozwany udzieliłby zgody na piśmie co do powoda jako podwykonawcy w zakresie robót nie objętych uprzednimi umowami.

Pieczętka przedstawiciela inżyniera kontraktu na kserokopii dokumentu z 21.09.2011 r. /k. 17/ nie stanowi prawnie skutecznego zatwierdzenia powoda jako podwykonawcy robót nie objętych umowami, a zeznania zawnioskowanego przez powoda świadka W. F. dotyczące działań i zaniechań (...) Sp. z o.o. w toku prac budowlanych dodatkowo potwierdzają taką ocenę.

Powód w swych zeznaniach wskazał, że A. K.” S. j. wywiązał się z **wszelkich** zobowiązań wobec niego /k.378- zeznania powoda/.

Skoro wykonawca zapłacił powodowi, jako podwykonawcy, wynagrodzenie ryczałtowe wynikające z umowy z dnia 18.09.2012 r. , a wynagrodzenie to obejmowało wszelkie prace wykonane przez powoda art. 647¹ §5 k.c., nie znajduje zastosowania, bowiem pozwany nie jest już odpowiedzialny solidarnie wobec powoda jako podwykonawcy.

Ponieważ powód przegrał sprawę, a poniósł już opłatę od pozwu /k.11/ zasądzono od niego na rzecz pozwanego kwotę 3617 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. / art. 98 k.p.c. w związku z §8 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie- Dz. U. Nr 163 poz. 1348 ze zm./ Sąd, doceniając pracę i starania pełnomocnika pozwanego, uznał jednak za niesłuszne zasądzenie od powoda na jego rzecz wynagrodzenia w podwójnej stawce biorąc pod uwagę fakt, że dokumenty i, częściowo, okoliczności faktyczne, były znane panu pełnomocnikowi z innych postępowań związanych z realizacją | (...), natomiast z punktu widzenia analizy prawnej sprawa nie była szczególnie skomplikowana.

Potencjalny czas trwania postępowania, możliwy do przewidzenia wg. treści pozwu i odpowiedzi na pozew, niewątpliwie pełnomocnicy uwzględnili ustalając wynagrodzenie w umowach zlecenia zawartych z mandantami.

/-/ E. H.